



• باگذشت ۳ سال از آغاز ریزش بازار و تلاش دولت سیزدهم برای حمایت از بازار سرمایه، از نظر شما به چه دلیل بازار سهام تاکنون روی خوش به سهامداران نشان نداده و همچنان سرمایه‌گذاران دیگر بازارهای مالی را برای سرمایه‌گذاری انتخاب می‌کنند؟

ریزش بازار در دولت قبل در مقطعی رخ داد که P/E دولت بشدت بالا رفته بود و دیگر فعالان بازار پیش‌بینی چندانی از وجود روزهای خوش برای بازار سهام نداشتند. شرایط فعلی در دولت متغایر با دولت قبل است، رکود و وضعیت قیمت جهانی محصولات و نقدینگی کشور، تورم و تحریم باعث شده تا نتوانیم مقایسه درستی را از عملکرد دولت‌ها و وضعیت بازار سرمایه به صورت خطی داشته باشیم.

با وجود این مسائل اما با قاطعیت می‌توان گفت که در دولت فعلی برخلاف دولت قبل تصمیمی در حوزه بازار سرمایه اتخاذ نشد که بتواند تأثیر منفی زیادی بر فعالیت شرکت‌ها، بازار سرمایه و در کل اقتصاد کشور داشته باشد. خوشبختانه وزیر اقتصاد، مشکلی با بانک مرکزی و سازمان برنامه و بودجه ندارد. یکی از اشکالات ما در بازار سرمایه این است که همه چیز را از پشت مانیتور بررسی می‌کنیم، در حالی که اگر بازار را به صورت دقیق‌تر و با توجه به ساختارهای اقتصادی ارزیابی کنیم متوجه خواهیم شد که بازار سرمایه چقدر برای سرمایه‌گذاری ارزنده است. توسعه‌های کشور توسط شرکت‌های بازار سرمایه در حال انجام است. دولت بودجه عمرانی چندانی ندارد و هر آنچه در کشور ایجاد می‌شود توسط شرکت‌های بازار سرمایه صورت می‌گیرد. دولت بودجه‌ای برای توسعه ندارد و مانند دهه‌های ۶۰ و ۷۰ دست دولت پر نیست.

• از نظر شما بازار سرمایه در موقعیت

فعلی، ارزنده برای سرمایه‌گذاری است؟ ارزیابی ارزش دارایی‌ها و وضعیت بازار نسبت به سال گذشته نشان دهنده آن است که بازار اکنون در بهترین موقعیت سرمایه‌گذاری قرار دارد و سرمایه‌گذاران می‌توانند از این بازار با زهدی معقولی را در مقایسه با سایر بازارها کسب کنند. قطعاً تنش‌هایی را در کوتاه مدت در اقتصاد کشور خواهیم داشت و این امر تأثیرگذار بر مسیر معاملات بورس است اما بازار در بلندمدت به مسیر خود ادامه خواهد داد و به رشد‌های معقولی دست پیدا می‌کند. برای مثال در دولت احمدی‌نژاد شاخص بورس از ۹ هزار واحد به ۶۷ هزار واحد و در دولت روحانی این شاخص بورس از ۶۷ هزار واحد به بیش از یک میلیون واحد رسید، این امر نشان دهنده آن است که با وجود تمام سنگ اندازی‌ها و مشکلات اما بازار به مسیر خود ادامه می‌دهد و می‌تواند به رشد خوبی دست پیدا کند. همیشه نسبت به سرمایه‌گذاری در بورس خوشبین بودم اما فعالان بازار باید در این زمینه علم پیدا کنند که ارائه تحلیل‌های سطحی نادرست و تحلیل‌هایی که هیچ‌وقت درست نیست، زیرا این مسئله بر نظر سهامداران برای سرمایه‌گذاری در بورس تأثیرگذار خواهد بود و به طور حتم تحلیل‌های اشتباه یا تأثیر بر رفتار هیجانی سهامداران در بازار همراه خواهد شد.

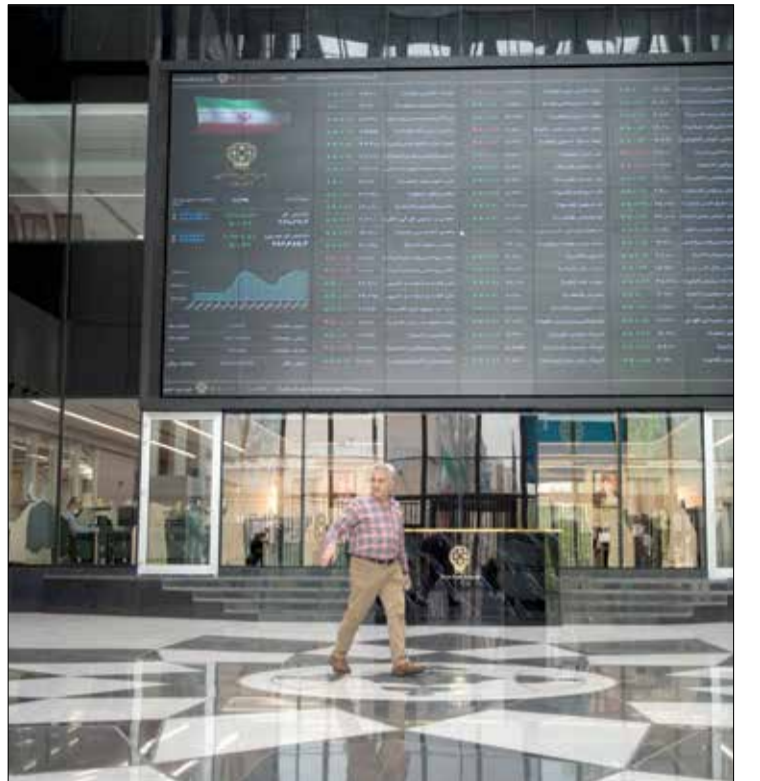
مگر می‌شود در یک اقتصاد، بازار مسکن یا دیگر بازارهای سرمایه‌گذاری با زهدی چشمگیری همراه شوند اما در بازار سرمایه شاهد نوسانات شدید باشیم؟! چنین اتفاقی درست نیست بلکه این موضوع باید مورد توجه قرار بگیرد که به طور حتم بازار سهام خود را با دیگر بازارها تطبیق می‌دهد و به رشد معقولی دست پیدا می‌کند. همیشه تفاوت بین بازارهای سرمایه‌گذاری وجود داشته و به صراحت شاهد وجود چنین مسأله‌ای در بازارهای مختلف بودیم اما قطعاً این عقب‌ماندگی جبران خواهد شد و بازار به رشد خوبی دست پیدا خواهد کرد.

➔ **همدلی کابینه دولت شرایط را برای بازار سهام بهتر کرد**

اکنون مسأله حائز اهمیت این است که برخلاف دولت قبل تنش بین مسئولان در دولت سیزدهم و تصمیماتی که اتخاذ می‌شود، کم است. عدم هماهنگی وزارت نفت، رفاه و اقتصاد، یکی از معضلات بزرگی بود که در دولت قبل با آن مواجه بودیم و باعث آغاز ریزش بازار و بی‌اعتمادی سهامداران به بازار شد

عکس‌ها:

سجاد صفری / ایران



درگفت‌وگو با عضو سابق شورای عالی بورس مطرح شد:

دولت سیزدهم در مواجهه با بازار سرمایه بهتر عمل کرده است

دولت قبل به دنبال تأمین کسری بودجه خود از بازار سرمایه بود اما این رویه در دولت جدید وجود ندارد

گزارش

ایجاد اصلاحات اساسی در راستای بهبود شاخص‌های نهادی بازار سرمایه یکی از وعده‌های مهم دولت سیزدهم و تیم اقتصادی سید ابراهیم رئیسی بود؛ وعده‌ای که از نظر کارشناسان بازار در مدت کوتاه آغاز به کار دولت، تا حدود زیادی عملی شده است و دولت سیزدهم در مواجهه با بازار سرمایه عملکرد بهتری را نسبت به دولت قبل از خود نشان داده است. در این خصوص با «شاهین چراغی»، عضو سابق شورای عالی بورس به گفت‌وگو نشستیم که شرح آن از نظر می‌گذرد:

• با وجود تلاش مستمر دولت سیزدهم برای تغییر نگاه سرمایه‌گذاران به بازار سرمایه اما برخی دولت سیزدهم را مقصر نوسانات شدید بازار می‌دانند و معتقدند که دولت با قطع حمایت خود از بازار سرمایه راه دولت قبل را در پیش گرفته و متوجه بی‌اعتمادی دوباره سرمایه‌گذاران به بورس و خروج آنها از این بازار شده است، با وجود مطرح شدن چنین صحبت‌هایی از سوی فعالان بازار ارزیابی شما از دستاوردهای دولت سیزدهم در حوزه بازار سرمایه چیست؟

در اقتصاد ایران یک سری واقعیت‌ها وجود دارد که ناشی از اقدامات دولت‌ها به تنهایی نیست و به هیچ عنوان نمی‌توان صرفاً یک دولت را مقصر اتفاقات رخ داده دانست بلکه مشکلات به وجود آمده متأثر از وجود برخی ساختارها است که باعث ایجاد اتفاقات منفی در اقتصاد کشور می‌شود.

صحبت‌های مطرح شده در فضای مجازی مبنی بر اینکه توجه دولت به بازار سرمایه کم است و هیچ اهمیتی برای بازار سرمایه قائل نیست به نظر منصفانه نیست چون وزیر محترم اقتصاد اهمیت و جایگاه بورس را در توسعه کشور می‌داند و آقای رئیس‌جمهور نیز به اهمیت بازار سرمایه واقف است اما مشکل این است که اولویت دولت بیشتر در شرایط فعلی وضعیت کاهش تورم است و در این شرایط دولت برای پایین

نیازمندان در پیش گیرد بگذارد اقتصاد مسیر خودش را از عدم دخالت در قیمت‌ها و از طریق بازار سرمایه ادامه دهد.

• مقایسه شما از عملکرد دولت سیزدهم در حوزه بازار سرمایه نسبت به دولت قبل چیست؟

اکنون مسأله حائز اهمیت این است که برخلاف دولت قبل تنش بین مسئولان در دولت سیزدهم و تصمیماتی که اتخاذ می‌شود، کم است. عدم هماهنگی وزارت نفت با وزارت اقتصاد، یکی از معضلات بزرگی بود که در دولت قبل با آن مواجه بودیم و باعث آغاز ریزش بازار و بی‌اعتمادی سهامداران به بازار شد. موضوع صندوق‌های پالایشی و رسانه‌ای شدن اختلاف مابین این ۲ وزارتخانه جزو مسائلی بود که زمینه‌ساز تغییر نگاه سهامداران به بازار، تصمیم‌هیجانی آنها برای خروج از این بازار و ریزش شدید شاخص بورس شد.

اکنون در دولت سیزدهم برخلاف دولت قبل، در همکاری مسئولان با یکدیگر شاهد وجود چنین تعارضاتی نیستیم و بارها به این موضوع توجه داشتیم که هیچ‌گونه تعارضی مابین سازمان برنامه و بودجه با وزارت اقتصاد یا تعارضی مابین بانک مرکزی و وزارت اقتصاد وجود ندارد. این موضوع نشان از آن دارد که هماهنگی و همکاری‌های

معاملات بازار سهام شده است، آیا از نظر شما اشتباهات دولت قبل در دولت «آیت‌الله رئیسی» تکرار شده است؟ ارزیابی اقدامات انجام شده از سوی مسئولان دولتی، نشان دهنده آن است که دولت به فکر معیشت مردم بوده و کنترل تورم جزو یکی از اقدامات و برنامه‌های مهم دولت است.

وجود چنین مسائلی باعث شده تا توجه دولت به بازار سرمایه از اولویت برای دولت کم شود دولت علاقه دارد به بازار سرمایه توجه کند اما با خزانه خالی و حقوق معلم و بازنشسته و... نیز مواجه است در حالی که اگر بدرستی تحلیل صورت گیرد افزایش درآمد صندوق‌های بازنشستگی از محل سود حاصل از بازار سرمایه می‌تواند کسری بودجه این بخش را جبران کند.

اعتقاد ما در بازار سرمایه این گونه است که باید همه چیز به قیمت واقعی باشد در حالی که وجود چنین تفکری به اعتقاد دولت زمینه‌ساز افزایش قیمت‌ها می‌شود، دولت تحمل این موضوع را ندارد و با شعارهای دولت محرومان همخوانی ندارد، زیرا معتقد است که افزایش قیمت‌ها باعث آسیب رسیدن به جامعه می‌شود که تجربه نشان داده در این فضا اعتماد رانت‌خواران منافع بیشتری نسبت به محرومان می‌برند و باید دولت مسیرهای دیگری را برای کمک به

➔ **آینده بازار سهام را چگونه می‌بینید؟ آیا می‌توان تا پایان دولت سیزدهم شاهد کسب بازدهی مناسب از بازار سهام در مقایسه با سایر بازارهای سرمایه‌گذاری باشیم؟**



برش

تجربه ثابت کرده که این اتفاق در ساختار اقتصاد کشور رخ خواهد داد و بازار سرمایه همیشه بیشترین بازدهی را بعد از انتهای دولت و در برهه زمانی هشت ساله در اختیار سهامداران قرار داده است. بازار سرمایه، بازار صبر و تحمل برای کسب بازدهی مناسب است و سرمایه‌گذاران نباید به هیچ عنوان نگران سرمایه‌گذاری در این بازار باشند. این مسأله را بارها به سهامداران اعلام کردیم که صبوری سهامداران می‌تواند به نفع بازار باشد و مانع از رفتار هیجانی و عرضه‌های شدید در بازار شود که این امر به مراتب تأثیرگذار بر روند بازار خواهد بود. بازار سهام، بازار مناسبی برای سرمایه‌گذاری افراد عجول نیست که با کوچکترین اخبار تصمیم به ورود یا خروج از این بازار می‌گیرند. به هیچ عنوان نمی‌توان با نگاهی مقطعی به بازار سرمایه ورود کرد، افرادی که وارد بازار سهام می‌شوند باید حداقل پنج سال در بازار صبوری کنند و در آن زمان بازدهی کسب شده از این بازار را با دیگر بازارها مقایسه کنند.

